

SPEGELN

KUNDTIDNING FRÅN C4 ENERGI
NR 2 - DECEMBER - 2022

Sidan 4

Så kan vi alla
spara energi

Sidan 8

Kloka investeringar
i solenergi

Sidan 12

Mötesplats
Ukraina gör
skillnad

Vi är i ledningen

Energikrig och effektkris

– eller nudlar, raggsockor och hemmakvällar 2023

Ännu fler svarta rubriker. Tyvärr lever vi i oroliga tider med stigande inflation, räntor och energipriser orsakade av kriget i vår närhet. För att mildra konsekvenserna av priserna ställs stora krav på oss alla att minska vår energianvändning.

Alla har förhoppningsvis observerat Energimyndighetens kampanj "Varje kilowattimme räknas" (energi-myndigheten.se).

Inom C4 Energi arbetar vi hårt för att säkra energi- och effektförsörjningen i kommunen. Arbetet omfattar stora investeringar för att bland annat framtids-säkra elnätet och vi utreder även möjligheterna till fler solcellsinstallationer, batterilagring och styrning av utrustning. I arbetet ingår även översyn av tariffer och avtals-strukturer för att optimera energianvändningen.

Även om elproduktionen på Allöverket slår rekord ökar dessvärre våra kostnader för driftel, material och råvara i en än högre takt inom samtliga affärsområden. Om inte EU:s beslut innebär att vi måste lämna ifrån oss alltför stor vinst bör dock överskottet räcka till både de investeringar som behövs för att säkra effektförsörjningen och en utdelning till kommunen.

Vi hade önskat att vi inte hade behövt belasta alla redan tyngda hushåll och företag. Dessvärre innebär alla

kostnadsökningar och det stora behovet av investeringar att vi tvingas höja fjärrvärme- och elnätspriserna gentemot er kunder.

Fjärrvärmepriset höjs vid årsskiftet med 6 procent på grund av kostnadsökningar i häradet 20–30 procent för bland annat bränslet till Allöverket. Det kan tyckas konstigt att vi höjer priset samtidigt som vi delar ut pengar till kommunen. På detta vis gör vi det möjligt för alla invånare i kommunen att indirekt ta del av vår vinst och inte enbart fjärrvärmekollektivet. De har trots allt fortsatt en konkurrenskraftig uppvärmning: kostnaden för

en normalstor villa med fjärrvärme uppskattas i vinter bli ungefär hälften jämfört med vid eluppvärmning.

Vi kommer även att behöva höja elnätsavgifterna nästa år.

Höjningen beror främst på ökade kostnader för nät-förluster. Enkelt beskrivet innebär nätförluster att en del el går förlorad i värme-utveckling när el transporteras från A till B via stamnäten och vidare via regionnäten till vårt lokala nät i Kristianstad och Åhus. Elnätsföretagen måste ersätta dessa förluster genom att köpa in lika mycket el som går förlorad. Dessa förluster har elnätskunderna alltid betalat för via elnätsavgiften, men när elpriset nu ökat så kraftigt som det gjort under året ökar kostnaderna för nätförluster

C4 Energi AB

C4 Energikoncernen erbjuder el, elhandel, fjärrvärme, fjärrkyla, fibernät, IoT, biogas, certifierad biogödsel, solcellslösningar och lösningar för elbilsladdning.

Vi sköter eldistributionen i Åhus och Kristianstad samt producerar fjärrvärme och grön el på Allöverket.

Våra ledord är trygghet, miljö, hög servicenivå och konkurrenskraftiga priser vilket är viktiga delar i en utveckling av ett attraktivt och hållbart samhälle.

C4 Energi kundservice

Vi på kundservice strävar alltid efter att vara tillgängliga och snabba!

Har du frågor går det bra att ringa oss på **044-780 75 20** eller skicka ett mail till **kundservice@c4energi.se**.

Du kan även besöka oss personligen på Industrigatan 72 i Kristianstad. Alla frågor är välkomna – stort som smått. Ringer du efter telefontid ger en telefonsvarare instruktioner om vart du kan vända dig vid akuta ärenden.

ÖPPET

Måndag - fredag

8-16

044-780 75 20

extremt. Inför 2023 hade Svenska Kraftnät och regionnätägaren E.ON meddelat att elnätsavgifterna skulle variera med elpriset, vilket innebar att vi nästa år hade behövt fördubbla elnätsavgifterna. Eftersom effekterna hade blivit orimliga för hushåll och företag i södra Sverige lyckades vi tillsammans med branschkollegor få Svenska Kraftnät att ändra sitt beslut. Tyvärr kvarstår en stor kostnad och regionnätägaren E.ON har nu avisert pris-höjningar om ca 30% till nästa år.

På samma sätt som vi klarade Coronakrisen får vi tillsammans försöka reda ut Energikrisen. Även om det blir nudlar, raggsockor och hemmakvällar, och förhoppningsvis statligt stöd, ska vi klara vintern 2023.

Kajsa Hedberg

Hälsningar
Kajsa Hedberg, VD för C4 Energi

Förklaring av viktiga begrepp

De höga elpriserna beror främst på att

- 1) Europa är beroende av fossil gas som blivit dyr och otillgänglig efter Rysslands angrepp på Ukraina
- 2) elnätet och överföringskapaciteten från norr till söder inte räcker till
- 3) Sverige har avvecklat planerbar elproduktion i söder.

Effektbrist. I Kristianstad har vi en stor utmaning när det gäller effekt. Effektbrist uppstår när det inte finns tillräckligt med el vid ett visst tillfälle. I Sverige är risken som störst under kalla vintermånader när industrin går på högvarv, alltså då behovet är som störst. Risken för effektbrist ökar också i takt med att mer väderberoende elproduktion, som vindkraft, kopplas in i vårt elsystem. För att avhjälpa problemet behövs bland annat bättre elnät.

Kapacitetsbrist. Ännu en anledning till Sveriges el-import är kapacitetsbrist. Mycket av vår el produceras i norr, medan användningen är störst i söder. På grund av begränsningar i elnätet kan vi inte transportera tillräckliga mängder el från norr till söder, utan får istället importera.

Elenergibrist. Elenergibrist är besläktat med effektbrist, men ska inte förväxlas. Här handlar det om att det över lång tid förbrukas mer el än det produceras. Sverige är idag exportör av el sett till årsanvändningen, så totalt sett har vi ett elenergiöverskott. Trots det kan det uppstå tillfällen med effektbrist – som vi löser genom import av el, reservkraftverk, batterilagring eller andra smarta lösningar.

Dags för extra energisparväxel

Kristianstad har lagt in en extra energisparväxel. Varje åtgärd som kommunen vidtar prioriteras efter en trestegsmodell som utgår från säkerhet, trygghet, arbetsmiljö och gällande regelverk.

Första steget innebär enkla åtgärder med ringa konsekvens. Det kan vara att stänga av fontäner, stänga av bastuaggregat i idrottshallar eller släcka belysning på vattentorn. Andra steget är åtgärder med viss konsekvens – som att släcka ner motionsspårsbelysning nattetid eller reglera användningen av motorvärmare i fordon. Tredje steget är åtgärder som påverkar mycket och kräver politiska beslut. Det kan vara att sänka temperaturer i byggnader eller dra ner på öppettider i idrottsanläggningar.

Ändrat beteende ger effekt

– Vi kan också nå stora effekter genom smarta val i arbetsvardagen, säger kommundirektör Anders Johansson. Vi kan stänga av teknik som inte används, släcka lyset efter oss och inte öppna dörrar och fönster i onödan. Åtgärderna måste vara affärsmässigt motiverbara och hållbara. Beteendeförändringar för en energieffektiv arbetsdag är bra och ger snabb effekt.

Kommunen har länge investerat klokt, men nu är energisparandet en fråga för alla medarbetare.

– Målet är att undvika planerade strömavbrott, säger Anders Johansson. EU har beslutat att vi ska minska elanvändningen med minst fem procent när förbrukningen är som allra högst.

Populärt med sol och värme

C4 Energi använder sin expertis för att hjälpa sina kunder och för att bidra genom konkreta insatser. Medarbetarna sliter hårt för att möta efterfrågan på solceller. Antalet installationer har fördubblats sedan i januari och andelarna i solkraftsparken är slutsålda. Efterfrågan på fjärrvärme ökar snabbt.

– Vi gör vad vi kan, men fjärrvärmenätet når inte överallt, säger Kajsa Hedberg, VD för C4 Energi. Fjärrvärmen ger en stabil värmeförsörjning och hjälper dessutom hushållen att minska sin elanvändning.

Optimerar varje anläggning

De nya elmätarna kan ge stora energibesparingar då de låter invånarna styra sin elanvändning. Inom den egna verksamheten har C4 Energi intensifierat sitt arbete med att effektivisera elanvändningen.

– Vi trimmar kraftvärmeverket och biogasproduktionen och byter när det behövs ut komponenter, växlar och maskiner för att få bra isolering och maximal verkningsgrad i allt vi gör, säger Kajsa Hedberg.

Andra åtgärder som C4 Energi vidtagit är tidsstyrning på ventilationsanläggningar, rörelsedetektorer på belysningen, släckt ytterbelysning och byten till LED-armatur och -ljuskällor. Jakten på förbättring understöds av årets energikartläggning, och planering pågår för nästa solkraftspark och batterilagring.

Fjärrvärmen hjälper hushållen att minska sin elanvändning.

Kajsa Hedberg,
VD för C4 Energi.

Kostnadsfri energi- och klimatrådgivning

Kristianstads kommuns energi- och klimatrådgivare informerar om energieffektivisering och förnybar energi. De vänder sig till hushåll, bostadsrättsföreningar, företag och organisationer. Kontakta dem gärna för lokala, opartiska och kostnadsfria råd om hur du kan spara energi.

Tips för hushåll och företag

Är du också orolig för klimatet och elpriserna? Vill du kunna vidta åtgärder som är bra både för miljön och plånboken? Här kommer några konkreta råd att följa – både hemma och på jobbet.

Du kan spara pengar och skona miljön bara genom att göra kloka val. Du kan till exempel:

Börja med smarta vanor

- Lägg lock på kastrullen när du kokar upp vatten.
- Använd kastruller som är i rätt storlek för plattan.
- Låt inte köksfläkten föra ut inomhusvärmen i onödan.
- Tina mat i kylan istället för i mikron.
- Låt varm mat svalna innan du ställer in den i kyl och frys.
- Använd propp eller balja när du diskar.
- Kör endast fulla diskmaskiner.
- Duscha hellre än bada och stäng av medan du tvålar in dig.
- Låt inte vattnet rinna medan du borstar tänderna.
- Kör tvättmaskinen full, på sparprogrammet och på låg temperatur.
- Hängtorka tvätt även på vintern.
- Folkhälsomyndigheten rekommenderar inomhustemperaturen till +20 grader, om du är bortrest räcker +15.
- Släck lampor i rum där du inte är.
- Dra ut kontakter till laddare till mobiler, eltandborstar och liknande.
- Vädra med snabbt tvärdrag istället för att låta fönster stå på glänt.

Energieffektivisera företaget

Näringsidkare har allt att vinna på en effektiv användning av energi och resurser. Du kan till exempel:

- Serva eller uppgradera ditt uppvärmningssystem. Det går att spara mycket genom att installera smart och miljövänlig fjärrvärme eller elproducerande solceller.
- Se över ditt ventilationssystem. Det kan behöva optimeras för bästa möjliga effekt.
- Se över ditt elavtal. Välj mellan timpris, rörligt elpris, fast elpris eller en kombination.
- Dra nytta av lokala energieffektiviseringstjänster såsom C4 Energis energideklaration.

Energieffektivisera på ett systematiskt sätt. På energimyndigheten.se finns en steg för steg-guide för energieffektiva företag, checklistor och webbutbildningar.

- Kartlägg företagets energianvändning
- Höj ambitionsnivån med tydliga energimål
- Säkra starkt engagemang från alla medarbetare
- Skapa en handlingsplan med prioriterade åtgärder
- Genomför åtgärderna för systematisk förbättring
- Följ upp energianvändningen för fortsatt framgång

Se över ditt hus

- Se till att kylan håller +5 grader och frysen -18.
- Rengör baksidan av kyl och frys.
- Byt ut packningar och laga läckande kranar och rinnande toaletter.
- Se över alla tätningslistor vid fönster och dörrar.
- Installera en timer som stänger av handduktorken.
- Byt ut gamla tvättmaskiner och torktumlare.
- Byt till snålspolande duschmunstycken.
- Undvik standby-läge. Koppla hemelektronik till grendosa med strömbrytare.
- Ersätt gamla glöd- och halogenlampor med energieffektiva LED-lampor.
- Se till att inga möbler blockerar värmen från elementen.

Se över uppvärmning och elavtal

- Ditt uppvärmningssystem kan behöva servas eller uppgraderas. Du kan spara mycket genom att komplettera direktverkande el med en luftvärmepump eller installera fjärrvärme eller elproducerande solceller. Eller spara 5 procent genom att sänka temperaturen med en grad.
- Se över ditt elavtal. Du kan välja mellan rörligt elpris, fast elpris eller en kombination av rörligt och fast pris. Om du har en styrbar form av uppvärmning kan det vara bra att ha timpris. Då kan du själv påverka ditt elpris genom att välja rätt tid för att använda energi.

Den 10 och 15 november bjöd Kristianstad kommun, Energirådgivarna och C4 Energi in till näringslivsträff för att diskutera konkreta förslag på hur man kan bistå företag i kommunen. Är du som företagare intresserad av att ta del av informationsmaterialet eller av tips på vart du kan vända dig för att få ytterligare hjälp är du välkommen att kontakta Energirådgivarna eller vår kundservice.

Alla får energismarta hem

Inom en nära framtid kan du följa din elanvändning via en app i dina mobila enheter. Därmed kan du också anpassa och styra din elanvändning på ett klimatsmart och ekonomiskt sätt. Detta blir möjligt tack vare att C4 Energi snart har installerat nya smarta elmätare hos alla kunder.

– Med de här nya funktionerna lär vi känna vårt hem bättre. Vi blir medvetna om hur mycket energi huset brukar behöva och vilka saker som påverkar mest, säger Marlene Holmgren.

Marlene Holmgren, som bor med sin make och deras tre barn i en villa, är en av de pilotanvändare som nu testar de nya funktionerna i C4 Energis app. Redan efter någon vecka såg hon klara fördelar.

– Ju mer vi lär oss, desto roligare och intressantare blir det att följa energin här hemma. Vi hade redan gjort förändringar, men det här hjälper oss att göra fler bra val för att spara el.

Högre krav på funktioner

Elmätarbytet i Kristianstad följer ett regeringsbeslut om nya höga funktionskrav för samtliga Sveriges elmätare senast 2025. Det bäddar för en viktig och välbehövlig utveckling på elmarknaden. Elpriserna är som bekant höga och det svenska elnätet är inte dimensionerat för den snabba elektrifieringen av samhället. Det krävs mer tid för att bygga ut elnätet – samtidigt som klimatfrågan blir allt mer akut.

Lägligt med de nya elmätarna

De nya elmätarna har bättre innovativa funktioner som kan bidra till en effektivare energianvändning. De skapar bättre möjligheter för mikroproduktion av el, exempelvis med solceller, och för att styra elanvändningen så att nätet inte blir överbelastat vid en effekttopp. På sikt kommer dessa smarta funktioner att ge dig förutsättningar att både spara pengar och ta klimatsmarta beslut. De nya elmätarna mäter timme för timme och förväntas därför öka intresset för elavtal med timpris.

Du tar själv kommandot

Snart kommer du som är kund hos C4 Energi att kunna ansluta din elmätare till C4 Energis app. De nya funktionerna i appen kommer att släppas successivt med början i december. Det är ett långsiktigt löpande arbete och funktionerna utvecklas efterhand.

Flera pilotkunder är precis som Marlene Holmgren i full färd med att testa funktionerna inför en lansering på bred front under 2023. Som kund kommer du att kunna följa din elanvändning, anpassa den och sätta egna gränser för den i realtid. Du ser i appen eller på nätet när elpriset är lågt och kan då välja att köra tvättmaskinen eller ladda elbilen. Du kan bli expert i vardagen på att styra din värmepump till att jobba rätt timmar eller på att ställa in din diskmaskin för start på billigaste tiden. Med ökad kontroll kan vi alla göra kloka avvägningar som både gynnar oss själva och hela samhället.

Viktig kunskap inför 2027

Nog är det bra att alla kan göra smarta val. En effektivare energianvändning är dock ett måste även för elnätets skull. Det måste råda balans mellan använd och producerad el. I och med den tätare mätningen blir det lättare för elnätsbolagen och andra aktörer att matcha produktionen av el mot efterfrågan. På så vis kan elnätet få stabilitet och öka sin kapacitet redan innan det hinner byggas ut.

Med de nya elmätarna följer också en lag om nya nätavgifter från 2027. Tanken är att en modern och följsam prissättning ska bidra till att fler ser värdet i att använda el på speciella tider. När behovet av effekt i elnätet jämnas ut över dygnet, ska nätet klara ännu mer och elpriserna bli lägre och stabilare.

Med den nya funktionen kan man enkelt se när t. ex. diskmaskinen, mikron, datorn och hårfönen går samtidigt.

Uppgradering av nya elmätare

Arbetet med att byta ut elmätarna löper på enligt plan, men ett mjukvaruproblem hos leverantören har gjort att en del av de 29 000 elmätarna måste uppgraderas innan alla funktioner kan användas fullt ut. Mjukvarufelet drabbar de kunder som redan nu vill öppna sin elmätarens HAN-port via kundservice för att koppla in en laddbox, solcellsanläggning eller annan utrustning. Arbetet med att åtgärda problemet och rulla ut uppgraderad mjukvara pågår. Kunder som ringer C4 Energi och vill öppna sin elmätare får i tur och ordning hjälp med uppgraderingen inom någon vecka. Om du inte har begärt någon öppning kommer du automatiskt att få en uppgradering. Du behöver alltså inte göra något.

Elpris per timme eller månadsbaserat?

Vid elavtal med timpris får du din elanvändning mätt och fakturerad per timme. Du kan följa pris och användning i C4 Energis app eller på "Mina sidor" och påverka dina utgifter. Du bör i så fall vara engagerad och aktivt följa din elanvändning samt kunna minska den när elpriset är högt. Vid månadsbaserat rörligt avtal är inte priset kopplat till när på dygnet du använder elen, utan till genomsnittliga timpriser på elbörsen. Det priset kan såväl stiga som sjunka.

"Vi lär känna vårt hem bättre och blir medvetna om hur mycket energi huset behöver."

Marlene Holmgren, som testar de nya funktionerna i C4 Energis app.

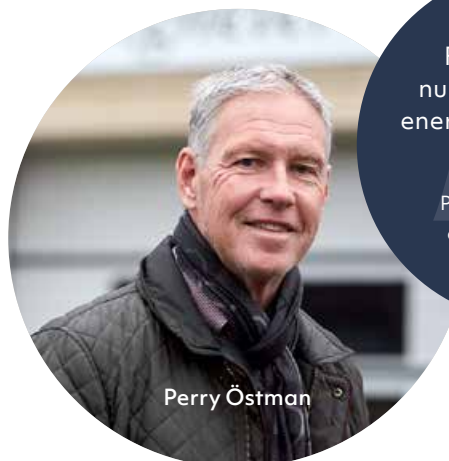
Solceller är en god affär

Många har blivit andelsägare i Solpunkten i Kristianstad. En del, som Vä Fastigheter, har till och med gått in som direktägare – det vill säga att de har investerat i egna solceller i solkraftsparken.

– Vi gör en god affär ur flera vinklar, säger Perry Östman, ägare i familjeföretaget. För det första känns det bra för oss att stötta ett lokalt projekt. För det andra värnar det om miljön. Och för det tredje ser vi goda möjligheter till fin utveckling ur ett ekonomiskt perspektiv.

Vä Fastigheter äger och förvaltar bostäder och kommersiella lokaler i Kristianstad samt investerar i säkerhetsbranschen och värdebolag. Målsättningen är en långsiktigt god värdeutveckling, och att göra ständiga förbättringar när det gäller energieffektivisering, goda miljöval och ökad hållbarhet.

– Faktum är att vi nu producerar mer energi än vad vi själva gör av med, säger Perry Östman. Vi tillför mer energi till elnätet än vi tar ut, så på så vis energi-kompenserar vi på ett positivt sätt.

Faktum är att vi nu producerar mer energi än vad vi själva gör av med.

Perry Östman, ägare av Vä Fastigheter

Företaget fördjupar i och med investeringen sitt redan välutvecklade samarbete med C4 Energi när det gäller el, fiber och fjärrvärme. Resan fortsätter med installation av ytterligare solceller på fastigheter 2023.

Klok satsning ger god avkastning

Elpriserna steg i höjden – och det började se kostsamt ut att försörja bostadshusen med energi. Då gjorde fastighetsbolaget Magnusson Förvaltning slag i saken och köpte 400 andelar i Solpunkten.

– Vi tog ett klokt långsiktigt beslut, konstaterar delägare Melker Magnusson. Vi har kunnat minska kostnaderna för fastighetsdelen i våra hus utan att själva behöva installera solceller. Samtidigt tickar det på i solkraftsparken. Allt tyder på att vår investering ger god avkastning.

Magnusson Förvaltning, som äger och förvaltar bostadshus med sammanlagt ett 90-tal lägenheter runt om i Kristianstad, jobbar aktivt med energi-

effektiviserande åtgärder. På senare tid har de bytt flera fönster samt installerat smarta styrsystem för optimal användning av fjärrvärmeanläggningarna. Vidare har de installerat energisnål LED-belysning som tänds vid rörelse i tvättstugor och källare.

Magnusson Förvaltning får all el, fiber och fjärrvärme till sina fastigheter från C4 Energi.

– Vi är supernöjda. Fjärrvärmerna har alltid varit fantastiskt bra ur ett driftsäkerhetsperspektiv. Nu ser vi att den dessutom gör stor ekonomisk skillnad för oss, säger Melker Magnusson.

Solkraft bäddar för padel

Padel är bra för hälsan, men en hall drar mycket el. Samtidigt bör alla agera klimatsmart och spara energi. N-Padel på Ängamöllans industriområde i Kristianstad löste ekvationen med hjälp av solen.

Henrik Nygren driver både byggföretaget Nygren Bygg och fastighetsbolaget Plattan 5, som i sin tur har byggt respektive äger N-Padel. Han har köpt så pass många andelar i solkraftsparken Solpunkten att solenergin ska kunna stå för 60 procent av behovet i padelhallen. Hallen, som rymmer två banor och en lounge, är byggd som en modern variant av en ladulänga och går helt i rött – även taket.

– Jag hade tänkt sätta solceller på taket, men det passade inte med hallens speciella design, säger Henrik Nygren. När jag såg erbjudandet om andelar i Solpunkten tvekade jag inte en sekund!

Henrik Nygren fick möjlighet att köpa fler andelar i solkraftsparken, så för att spara både miljö och energi köpte han även solenergi till sitt nybyggda hus i Skepparslöv. Som den kreative byggare han är, så har han ett speciellt trätak på sitt hus och köper hellre solceller i parken än installerar dem hemma.

Bostadsrättsföreningen Båten satsade i år en stor del av sina sparpengar för att bli andelsägare i solkraftsparken Solpunkten. Det har redan visat sig vara en hållbar och riktigt smart investering.

– Kalkylerna vi fick från C4 Energi i vintras såg bra ut, men med tanke på utvecklingen ser det ut att bli ännu bättre än vad vi trodde. Energin från solkraftsparken täcker in en betydande del av vår elanvändning, säger Bo Selander, ordförande för bostadsrättsföreningen.

För att föreningen skulle köpa in sig krävdes en tydlig ekonomisk hållbarhet.

– Hur vällovligt initiativet än är, så måste vi som

förening vi se till att vi använder medlemmarnas pengar på ett klokt sätt.

Brf Båten, som består av 83 lägenheter på Söder i Kristianstad, började diskutera om de skulle sätta upp egna solceller, men var oroliga för att taken inte skulle ha lika lång livslängd som solcellerna. Efter konstruktiva diskussioner valde en enhällig årsstämma istället att bli andelsägare i Solpunkten.

– Vi fortsätter arbeta för att spara energi, säger Bo Selander. Vi har bland annat engagerat en energirådgivare för att få hjälp med effektivisering av vår fjärrvärme och våra värmepumpar.

Så sparar badhuset värme och vatten

Kristianstad har fått ett komplett badhus som bjuder mängder av invånare och tillresta på hopp och lek, glädje, spänning och motion. Bakom kulisserna på badhuset, som är byggt i linje med klassningen Miljöbyggnad Silver, ryms en uppsjö av finurliga lösningar för god energianvändning.

Nyöppnade Kristianstads badrikt i Södra Näsby är byggt efter mottot "bad för alla" och har verkligen ett rikt utbud. Här finns en tävlingsklassad simbassäng och en lugnare bassäng för motionssimning samt tre varmare bassänger med höj- och sänkbar botten för rehabilitering, vattengympa eller babysim. Vidare finns ett badland med attraktioner såsom en strömkanal, rutschkanor och en djup bassäng med hopptorn. Ovanpå alltihop tronar en relaxavdelning med varma pooler inne och ute.

Högeffektivt fjärrvärmesystem

En dylik verksamhet har ett stort behov av energi. Därför har mycket kraft lagts på smarta lösningar.

- Till vår fjärrvärme från C4 Energi har vi till exempel installerat intelligenta mätare som begränsar energianvändningen och kapar de värsta topparna. Att vi sänker vattentemperaturen med en halv grad under en sådan dag är bra både för kapaciteten i fjärrvärmenätet och för våra kostnader säger Benny Eklund, projektledare vid tekniska förvaltningen i Kristianstad.

Att vi sänker vattentemperaturen med en halv grad under en sådan dag är bra både för kapaciteten i fjärrvärmenätet och för våra kostnader.

Benny Eklund,
projektledare

Återvinning av värme

Ett annat exempel är värmeåtervinningen från vattnet från duscharna. Genom att lägga rör i rör får man det utgående varmvattnet från duscharna att värma upp det inkommande vattnet. Likaså är ett ventilations-system på plats som utöver modern badhusstandard med värmeväxlare och värmepumpar har ett extra tredje steg för värmeåtervinning. Det hämtar hem den sista energin ur frånluften och bidrar dessutom till återvinning av mängder av rent kondensvatten.

Tar väl vara på vattnet

Ett särskilt reningssystem säkerställer vidare direkt rening och återanvändning av en stor del av det badvatten som är obligatoriskt att regelbundet byta ut i förhållande till antalet badgäster.

- Det gör att vi klarar oss med mycket mindre vatten än vad som brukar vara fallet, säger Benny Eklund. Vi har också isolerat bassängernas väggar mer än vanligt, vilket gör att vi inte behöver använda energi till att kyla ner källaren. Det fina är att alla de här systemen kommunicerar sinsemellan så att de kan förse varandra med eventuell överskottsenergi.

Som grädda på moset kommer badhuset framöver även att få elproducerande solceller på taket.

Nya laddningsstationer kommer att byggas i

Arkelstorp
Everöd
Degeberga
Fjälkinge
Gärdsköpinge
Åhus
Önnestad

Nu får fler möjlighet att ladda bilen

Sju nya laddningsstationer för miljövänliga elbilar ska inom kort etableras i Kristianstads kommun. C4 Energi har fått ett välkommet klimatinvesteringsstöd från Naturvårdsverket och planerar att placera de nya laddningsstationerna på strategiskt väl valda platser i Arkelstorp, Everöd, Degeberga, Fjälkinge, Gärdsköpinge, Åhus och Önnestad.

– Som lokalt energibolag vill vi hjälpa våra kommuninvånare att kunna bidra till en bättre miljö. Det gör vi genom att ständigt utveckla energieffektiva, miljövänliga och hållbara tjänster och produkter. Därför är vi glada över att vi fått resurser för att ytterligare bygga ut laddinfrastrukturen, säger Kajsa Hedberg, VD för C4 Energi.

Särskilt riktat stöd

Det klimatinvesteringsstöd som C4 Energi har fått beviljat från Naturvårdsverket omfattar 65 procent av investeringskostnaden, vilket motsvarar 931 000 kronor. Stödet ingår i Klimatklivet, som är en satsning som delfinansieras av Naturvårdsverket och EU. Det vänder sig till kommuner och företag och ska gynna klimatinvesteringar på lokal och regional nivå.

Viktigt klimatarbete

C4 Energi spelar en avgörande roll i förverkligandet av Kristianstads kommuns ambitiösa miljöstrategi. Det avspeglas inte minst i bolagets kontinuerliga arbete för att i stort som smått bidra till utvecklingen av ett hållbart samhälle och en lyckad klimatomställning.

Lättare att välja rätt

Resor och transporter med fordon som drivs av fossila bränslen som bensin och diesel står för en ansevärd del av utsläppen av växthusgaser. Dessa måste minskas och fasas ut om det ska gå att uppnå de lokala och nationella miljömålen. Ett sätt att anta utmaningen är därför att skapa förutsättningar för en omställning till användning av fordon som drivs på el och biogas. De sju nya laddningsstationerna, med sammanlagt 42 laddningspunkter, ska göra det enklare för fler kommuninvånare att välja elbil. Tanken med att fördela ut dem på mindre tätorter är att göra det möjligt att köra elbil eller laddhybrid i hela Kristianstads kommun.

Mötesplats med gott om hjärterum

Människor på flykt från kriget i Ukraina har fått "ett socialt vardagsrum" på Boulevarden mitt i Kristianstad. På Mötesplats Ukraina träffas vuxna och barn, söker stöd i varandra och får hjälp i kontakten med svenska myndigheter. Ibland gör det gott med bara en lussekatt och en varm dryck.

Skånes stadsmission driver projektet i nära samarbete med FN-föreningen, Röda korset och Rädda Barnen. Projektledare Regina Thorman har ett 15-tal volontärer och flera sponsorer till hjälp:

- Det är fantastiskt att se volontärerna komma hit dag efter dag. Vi hade aldrig klarat det utan dem, och det betyder oerhört mycket för oss att så många företag och organisationer bidrar.

Ukrainarna kan använda mötesplatsens nätverk för att kommunicera med nära och kära i det krigsdrabbade hemlandet. De kan också få hjälp med att skriva ut dokument eller reda ut språkliga svårigheter. Många vill lära sig svenska för att snarast kunna göra en insats på arbetsmarknaden.

Varje insats betyder något

C4 Energi är ett av de bolag som stöttar Stadsmissionens ordinarie verksamhet för hemlösa personer. Stödet,

som uppgår till 30 000 kronor om året, motsvarar 500 välgörande frukostar och en mängd underkläder och strumpor. Medarbetare från C4 Energi har även varit och gräddat våfflor åt hemlösa personer på Våffeldagen och ordnat med såväl kanelbullar som lussekatter till Mötesplats Ukraina. Omständigheterna till trots råder god stämning bland de ständigt 30-40 besökarna på mötesplatsen.

- Vi har en familjär och mysig känsla, och en särskild lekhörna för barnen, säger Regina Thorman. Flyktingarna behöver någonstans att träffas, inte minst under vinterhalvåret.

Skänk gärna varma kläder

När vinterkylan smyger sig på ökar behovet av vinterkläder drastiskt. Om du har några varma plagg, hygienartiklar eller leksaker som du kan avvara är du varmt välkommen med dem till Stadsmissionens gåvomottagning på Vallgatan. Det är öppet varje vardag mellan klockan 8 och 16.

- Det behövs massor av hjälp, särskilt som antalet flyktingar ökar, säger Regina Thorman.

Hållbarhet är viktigt för oss på C4 Energi och handlar förstås om våra miljövänliga produkter och tjänster. Men också om vårt sociala engagemang, i kommunen och nationellt. Till exempel stödjer vi Barncancerfondens arbete i kampen mot barncancer och för bättre vård och stöd till dem som drabbats.

Biogödselträffen på Lyngby Gård samlade ett femtiotal lantbrukare. Hugo Hjelm från Yara Växtnäring var en av fyra föredragshållare.

Kundträff med kretslopp i fokus

Att förädla matavfall till biogödsel och biogas är en cirkulär insats som gynnar lokala företag inom transport och lantbruk. Den 9 november välkomnade C4 Energi alla sina biogödselkunder till en träff i bränneriet på Lyngby Gård i Everöd. Det bjöds på intressanta föredrag om aktuella ämnen i branschen.

C4 Energi visar gärna sin uppskattning för dem som väljer det cirkulära kretsloppet. Både biogödsel och biogas är långsiktigt hållbara lösningar. Genom att ta vara på organiskt avfall, som matavfall och rester från livsmedels- och foderindustrin, och omvandla det till certifierad närproducerad biogödsel i biogasanläggningen Karpalund minskar C4 Energi både koldioxid-

utsläppen och miljöpåverkan. Odlare använder sedan den snabbverkande organiska biogödseln för att återföra viktiga näringsämnen till marken och producera råvaror som blir till ny mat. Dessutom luktar biogödsel mindre vid spridning.

Massor av ny energi

2021 producerades 110 000 ton biogödsel och 60 GWh energi (motsvarande 6000 kubikmeter bensin) i anläggningen. Biogasen blir i sin tur ett förnybart bil- och bussbränsle med en hög andel metan som inte bidrar till växthuseffekten. De inbjudna kunderna fick lyssna på föredrag om högst aktuella ämnen – biogas, lantbruk, solceller och elhandel.

Vill du ha din faktura via Kivra?

C4 Energi digitaliserar allt mer för att förenkla för kunder och minska sin klimatpåverkan. Bolaget använder nu Kivra, som är en välkänd digital brevlåda för fakturor, brev och andra dokument.

Du som är kund hos C4 Energi och har registrerat dig hos Kivra kan nu ta emot fakturor från bolaget i din digitala brevlåda. Det ger dig en smidigare hantering av fakturorna, samtidigt som det bidrar till att C4 Energi kan fortsätta att arbeta för ökad hållbarhet. För att du ska kunna få dina fakturor digitalt istället för per brev måste du själv anmäla dig via Kivras webbplats, kivra.se. Det är kostnadsfritt att vara ansluten till Kivra. Om du får din faktura från C4 Energi via e-post eller har e-faktura, påverkas du inte av förändringen utan får dina räkningar som vanligt även i fortsättningen.

Johan Karlsvärd

Kristianstad imponerar inom återvinning

Det är ingen tillfällighet att Kristianstad alltid ligger i toppskiktet i Sverige inom avfallshandling. Invånarna blir allt bättre på att källsortera sitt avfall och de kommunala bolagen Renhållningen Kristianstad och C4 Energi utvecklar ständigt lösningar för återbruk och återvinning. Det finns all anledning att vara stolt – men inte nöjd. Ambitionen är en avfallshandling i absolut världsklass.

Den fastighetsnära insamlingen av förpackningar, tidningar, ljuskällor, batterier och småelektronik är väl utbyggd för villor och lägenheter. Resultatet är klart minskade restavfallsmängder och för villor har restavfallet halverats.

– Vi vill att det ska vara lätt att göra rätt, säger Johan Karlsvärd, VD för Renhållningen Kristianstad. Vi har gjort mycket, men det finns potential för en ännu bättre sortering.

Undvik plast i matavfallet

En anledning till att höja ribban för sorteringen är att renare avfall är lättare att ta hand om genom återbruk eller återvinning. En annan anledning är att kraven från EU och svensk lagstiftning ökar snabbt.

– Vi ligger på 95 procents renhetsgrad på sortering av matavfallet, säger Johan Karlsvärd. Två tips vid sorteringen av matavfall är att använda de ventilerande påshållarna och de bruna papperspåsen för matavfall som vi delar ut. Det ger ett torrare avfall med mindre lukt och så slipper vi all mikroplast som blir av komposterbara plastpåsar.

Renhållningen kör matavfallet till Karpalund där C4 Energi förädlar det till biogödsel och biogas.

Återbruk är prioriterat

Stort eller farligt avfall får hushållen lämna på de fem återvinningscentralerna. Hela upplägget där bygger på

en turordning där återbruk och återvinning går före förbränning med energiutvinning i kraftvärmeverket. Tanken är att det är bättre att skänka bort eller lämna vidare något som fungerar till någon som behöver det istället för att slänga det, och att det är bättre att återvinna material än att bränna dem. Trädgårdsavfallet gör sin egen cirkulära resa och kommer i retur till invånarna som fin jord att köpa.

Utbildar i hållbarhet

Att tänka cirkulärt är att agera nu och på sikt. Därför satsar Renhållningen Kristianstad mycket på pedagogisk verksamhet för både stora och små. Det handlar om allt från att ta emot studiebesök till att besöka förskolor och dela ut bolagets lärorika barnbok ”Mika och humlan”. Faktum är att man på olika sätt möter och utbildar över 3 000 personer per år!

– Vi säger aldrig nej om någon vill prata hållbarhet med oss, säger Johan Karlsvärd.

Matavfallet i Kristianstad i siffror (2021)

Insamlad mängd: 6 107 ton (70 kg per invånare) vilket motsvarar 78 % av allt matavfall som uppstår.

Andel matavfall som behandlas genom rötning så att växtnäring och energi kan tas tillvara: 65 %.

Renhetsgrad matavfall: Villor 96 %. Lägenheter: 94 %.

Så bidrar du till renare och bättre matavfall

- Använd den ventilerande påshållaren från Renhållningen (*hör av dig om du behöver en ny*)
- Använd enbart den bruna papperspåsen
- Fyll bara papperspåsen upp till strecket
- Stäng papperspåsen noga för att slippa lukt/ohyra och minska geggan i ditt kärl
- Använd aldrig komposterbara plastpåsar

Telia tar över vid årsskiftet

Den 1 januari får samtliga 30 000 hushåll som är anslutna till C4 Energis öppna fibernät Telia som kommunikationsoperatör. Telia med varumärket Zitius kommer att sköta teve- och bredbandsutbudet i fibernätet och du som är kund får en ny tjänsteportal för eventuella ändringar.

Om du är nöjd med dina tjänster behöver du dock inte göra någonting alls. Du har kvar de tjänster du valt och kan fortsatt välja fritt bland befintliga leverantörer. Om du vill göra någon förändring eller köpa till nya tjänster går du in på tjänsteportalen Zmarket på adressen: c4energi.zmarket.se.

C4 Energi och Telia har slutit ett flerårigt samarbetsavtal. För C4 Energis del innebär det en fortsatt satsning på digitalisering och på att ha en stabil grund för leverans av högkvalitativa digitala tjänster.

Det tekniska bytet till Telia har skett etapp- och områdesvis sedan i somras och följt tidsplanen. Det startade i Fjälkinge och går i mål i Åhus, Rinkaby, Hovby, Degeberga, Hörröd och Olseröd. Skulle du mot förmodan ha problem efter det korta avbrott som uppstår efter bytet kan du prova att starta om routern eller kontakta din tjänsteleverantör. Förändringen berör inte det analoga kabeltevenätet.

Fiberutbyggnaden fortsätter

Det nya avtalet mellan C4 Energi och kommunikationsoperatören Telia bidrar till att C4 Energi kan öka nyttjandegraden i fibernätet. Det underlättar också för införandet av olika typer av tjänster inom digitaliseringsområdet samt en intensifierad utveckling av IoT, Internet of Things. Sist men inte minst bereder det väg för en

fortsatt utbyggnad av fibernätet i Kristianstads kommun. Näst på tur att dra nytta av en förtätning av fibernätet står Önnestad och Ovesholm. C4 Energis målsättning är fortfarande att samtliga hushåll i Kristianstad ska ha fått tillgång till det öppna fibernätet 2025.

BSVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

AVSÄNDARE & RETURADRESS: BOHLINS GRAFISKA, BOX 616, 29126 KRISTIANSTAD

Utökad satsning på solenergi

Intresset för att investera i den lokala solkraftsparken Solpunkten i Kristianstad steg kraftigt under året och andelarna gick åt som smör i solsken. I slutet av augusti var samtliga 12 680 andelar sålda. Nu planerar C4 Energi för nästa projekt.

Fler och fler privatpersoner och näringsidkare vill göra medvetna val för att minska sina elkostnader och bidra till klimatomställningen. Många såg Solpunkten som ett alternativ till att montera upp egna solceller. För att göra det möjligt för ännu fler att bli lokala producenter

av förnybar el har C4 Energi tagit initiativ till att försöka skapa ännu en solkraftspark. Det kan bli aktuellt med en ännu större anläggning. Som andelsägare kan du få god återbäring samtidigt som du agerar för klimatets bästa.

Nu är goda råd gratis

I dessa dagar är klimatkris, elpris och energibesparing på allas läppar. Det är lätt att bli orolig, och ibland är det svårt att veta hur man ska göra för att energieffektivisera hus och hem på bästa sätt.

Det finns dessbättre mycket som du kan påverka själv. Som kund hos C4 Energi har du alltid tillgång till bolagets långa erfarenhet och expertis inom energi, och det gäller oavsett om du vill diskutera elavtal eller energispartips. Du kan kontakta C4 Energis kundservice på telefon 044-780 75 20 för exempelvis information om

solenergi, installation av solceller eller anslutning till fjärrvärmenätet. Du kan också kontakta Kristianstads kommuns energi- och klimatrådgivare på telefon 044-13 51 98. De ger lokal, opartisk och kostnadsfri rådgivning om energieffektivisering och förnybar energi.